

İLK ÇAĞDA DOĞU AKDENİZ HAVZASI UYGARLIKLARI VE BİZANS

deniz, T., 2014. sanat tarihi kitabı, milli eğitim bakanlığı yayınları.

MEHMET ALİ KAYA, TÜRKİYE'NİN ESKİ ÇAĞ TARİHİ, BİLGE KÜLTÜR SANAT, 2017.

MEZOPOTAMIYA SANATI

Fırat ve Dicle Nehirleri arasında kalan topraklar.

Medeniyetin doğduğu yer.

Sümerler, Akadlar, Kasitler, Elamlar, Babiller ve Asur krallıklarına ev sahipliği yapmıştır.

FILİZ ÇETİNKAYA KARAFAKI
DR. ÖĞR. ÜYESİ

► **Sümer Sanatı**

- Mezopotamya'da ilk sanat eserlerini meydana getirenler,
- Orta Asya'dan MÖ 4000'li yıllarda göçlerle gelmişlerdir.
- MÖ 3200 yıllarında yazıyı bularak uygarlığa en önemli mirası kazandırmışlardır.
- Çiviye benzediği için çivi yazısı adını alır.

FILİZ

ÇETİNKAYA

ÜYESİ

YARAFAKI

DR. ÖĞR.

ÜYESİ

YARAFAKI

ÜYESİ

YARAFAKI

FAKI

SAMUAL NOAH KRAMER, TARİH SÜMER'DE BAŞLAR,
KAMALCI YAYINEVİ, 2014.

- ▶ Yapılar güneşte kuruttukları kerpiç tuğlalardan inşa edilmiştir. Çünkü bölgede taş bulunmamaktadır.
- ▶ Bu kerpiç malzeme ile Sümerler, etrafını kalın surlarla çevirdikleri şehirler içinde tanrılar için tapınaklar, krallar için saraylar ve inşa etmişlerdir.
- ▶ Yapılarının gücünü artırmak için payanda denilen destek duvarlar yapmışlardır.
- ▶ Mezopotamya mimarisinde saraylar ve tapınaklar önde gelen eserlerdendir. Sümer mimarisinin en önemli eserleri çok katlı ve kule şeklinde inşa ettikleri zigguratlardır. Bunların en üst katında kutsal eşyaların bulunduğu bir oda vardır.

FAKI

- ▶ ALİ NARÇIN, SÜMERLER YAZININ MUCİTLERİ, HALK KİTABEVİ, 2018.

- ▶ Nehir taşmalarına önlem olarak yüksek setler üzerinde yapılmış saraylar ve tapınaklar dikdörtgen şeklindeki bir avlunun etrafına dizilmiş odalar ve koridordan ibarettir.
- ▶ Dışa kapalı inşa edilmiş Sümer evleri ise, bir avlunun üç yanını kuşatan odalardan meydana gelir. Evler, saray planlarının küçültülmüş şekindedirler.
- ▶ Sümer mimarisinde duvarlar oldukça kalındır. Pencere bulunmayan duvarların cepheleri sırlı tuğla ve mozaikle kaplıdır.

FILİZ

ÇETİNKAYA

ÜYESİ

ARAFAKI

DR. ÖCR.

ARAFAKI

ARAFAKI

ARAFAKI

► **Sümer Heykel ve Kabartma Sanatı:**

- M.Ö 3000'den daha eskiye giden Sümer heykel sanatında kireç taşı, mermer ve işlenmesi oldukça zor ve sert bir taş olan diyorit kullanılmıştır.
- Günümüze kadar gelen heykellerin çoğunun belden yukarısı çıplak ve vücutların duruşu frontaldır. Başlar dik, eller göğse kavuşturulmuş ve gözler iri yapılmıştır. Gözlerin belirgin olması ve renkli taşların kullanılması heykeldeki ifade gücünü artırmıştır.

FILİZ

ÇETİNKAYA

ÖĞR. ÜYESİ

KARAF AKI

SÜMERLERİN SİYASİ TARİHİ, LEBLEBİTOZU.COM, 2020

- Sümer kabartmaları arasında en tanınmış Sümer ordusunun yendiği düşman askerlerinin akbabalar tarafından parçalanmasının işlendiği Lagaş'ta bulunan Akbabalar Steli'dir. Stel'in arka yüzünde ise Sümer tanrısının ağ içinde kalan düşmanlarının kafalarına sopayla vuruşu gösterilmektedir.

FILİZ ÇETİNKAYA
ÜYESİ
ARAF AKI

- ▶ Küçük sanat eserleri arasında çivi yazılı kil tabletler ve kireç taşından yapılmış silindirik mühürler vardır. Ur kral mezarlarında bulunmuş hançerler, sofralar ve süs eşyaları, levhalar, müzik aletleri, ileri bir uygarlığın işaretleridir.
- ▶ Sümer saray avlularını süsleyen resimlerde dini törenler, ağaçlar, kuşlar, çiçeklerle dolu bahçeler, kanatlı aslanlar, insan, hayvan ve bitkiler yer almaktadır. Keramik kaplar, stilize edilmiş hayvan figürleri ve geometrik motiflerle süslenmiştir.